

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Anton Vasile în numele inculpatului Balan Alexandr, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 mai 2022, în cauza penală în privința lui,

Balan Alexandr XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 02.12.2019 – 21.02.2020;

Instanța de apel: 13.03.2020 – 30.07.2020;

18.06.2021 – 18.05.2022;

Instanța de recurs: 17.10.2020 – 13.04.2021;

24.08.2022 – 14.12.2022.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Fălești din 21 februarie 2020, cauza fiind examinată în conformitate cu prevederile art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, Balan Alexandr a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal și în baza acestei legi i s-a aplicat pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 (trei) ani 6 (șase) luni, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

S-a dispus, că după executarea reală de către Balan Alexandr în penitenciar de tip deschis a termenului de 1 (un) an 9 (nouă) luni din termenul total al pedepsei închisorii de 3 (trei) ani 6 (șase) luni, stabilită prin prezenta sentință, suspendarea condiționată a executării de către dânsul a celeilalte părți a termenului pedepsei închisorii de 1 (un) an 9 (nouă) luni, în temeiul art.90/1 Cod penal, pe o perioadă de probațiune de 3 (trei) ani.

Termenul executării pedepsei cu închisoarea s-a calculat începând cu punerea în executare a sentinței rămase definitivă, computând durata reținerii inculpatului de la 02.11.2019 până la 04.11.2019.

S-a aplicat în privința lui Balan Alexandr măsura preventivă - obligarea de a nu părăsi țara, pe un termen de 60 (șaizeci) zile, care va înceta de drept la punerea în executare a sentinței de condamnare.

Ațiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Gasanov Zinovia s-a admis parțial.

S-a încasat din contul lui Balan Alexandr în beneficiul lui Gasanov Zinovia, cu titlu de compensare a prejudiciului material – 5000 (cinci mii) lei.

S-a încasat din contul lui Balan Alexandr în beneficiul lui Gasanov Zinovia, cu titlu de compensare a prejudiciului moral – 50000 (cincizeci mii) lei.

În rest acțiunea civilă s-a respins.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Balan Alexandr la XXX, aproximativ la ora XXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, conducând automobilul de model „BMW 320d”, cu numărul de înmatriculare XXXX, pe traseul R-17 în apropierea sat.XXXXX, raionul XXXXX, la km 13+300m., avându-i în calitate de pasageri pe cet.Gasanov Ruslan a.n.XX și Pălimari Snejana, a.n.XX, exprimând neatenție față de trafic și încredere exagerată în sine, a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr.357 din 13.05.2009 (în vigoare din 13.07.2009), și anume: pct.10 alin.(1) lit.b), conform căruia, „Persoana care conduce un vehicul trebuie: ...b) să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum...”; pct.45 alin.(1), (2) RCR RM, conform căruia, „1) Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră, care având o viteză excesivă de aproximativ 120 km/h, a derapat de pe traseu tamponându-se într-un copac. Drept rezultat al impactului, cet.Gasanov Ruslan - pasagerul de pe bancheta față dreapta din automobilul sus menționat, s-a ales cu leziuni corporale sub formă de traumatism asociat cranio-cerebral deschis cu fractura osului occipital cu contuzie cerebrală, hemoragie subarahnoidiană difuză, traumă contuză a hem toracelui drept cu multiple fracturi costale, fractura brațului drept și femurului drept cu deplasare a fragmentelor care conform raportului de expertiză judiciară nr.XXXXX din 04.11.2019, se califică la vătămări corporale grave, care au dus la decesul ultimului.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Fetcu Andrian în numele succesului părții vătămate Gasanov Zinovia, prin care a solicitat casarea sentinței primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a aplica inculpatului Balan Alexandr o sancțiune penală fără de suspendarea condiționată a executării acesteia, precum și a admite integral acțiunea civilă înaintată.

3.1 În motivarea cererii de apel vocatul Fetcu Andrian în numele succesului părții vătămate Gasanov Zinovia a invocat că, în corespundere cu prevederile pct.19 ale Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție „privind sentința judecătorească”, una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. În descriptivul hotărârii sale, instanța de 5 ori, la pct.7, 8, 10, 16 menționează „...Balan Alexandr... a reparat prejudicial material cauzat indicat în acțiunea civilă”; „...a compensat prejudicial material cauzat prin infracțiune...”etc., pe când la pct.16 instanța indică că inculpatul Balan Alexandr doar „...a recunoscut acțiunea în această latură, motiv pentru care

instanța va dispune încasarea din contul inculpatului în beneficiul lui Gasanov Zinovia a sumei de 5.000,00 lei, cu titlu de compensare a prejudiciului material cauzat prin infracțiune fără a se indica că acest prejudiciu material a fost sau nu a fost recuperat, pentru că acesta, de fapt, nu a fost recuperat, iar latura civilă la care se referă aici instanța de judecată, este cea descrisă de ea însăși la pct.14 al descriativului hotărârii sale: „în ședința de judecată partea civilă, Gasanov Zinovia, a menționat că, inculpatul Balan Alexandr ia achitat suma de 35.000,00 lei - prejudiciului material solicitat la fază de urmărire penală, mărimea acestuia constituie însă încă 105.000,00 lei, care constă din 5.000,00 lei - cheltuieli suplimentare pentru înmormântare și 100.000,00 lei - pensie de întreținere a nepotului ei, în legătură cu decesul părintelui și mărimea prejudiciului moral a extins-o până la 200.000,00 lei. Astfel, reiese clar și concludent, că instanța expune în descriativul deciziei sale concluzii contradictorii, și, din motive neclare, le interpretează în favoarea inculpatului.

Cu referință la sancțiunea penală aplicată inculpatului Balan Alexandr, instanța s-a condus de criteriile de apreciere a acesteia de un anume Ghid cu privire la aplicarea pedepsei, care direcționează judecătorul să ia ca punct de reper pedeasa medie aplicabilă și, ținând cont de celelalte cerințe prevăzute de art.75 Cod penal și de alte prevederi ale legii penale, să sporească sau să micșoreze mărimea pedepsei medii, stabilindu-i astfel infractorului pedeapsa concretă necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor pedepsei penale. În context, instanța a stabilit trei circumstanțe atenuante: recunoașterea vinei, căința sinceră și compensarea prejudiciului material. Dacă să ne referim la fiecare circumstanță în parte: recunoașterea vinei. Aici țin să menționez că examinarea cauzei penale a avut loc în procedura restrânsă, prevăzută de art.364/1 Cod de procedură penală, unde recunoașterea vinei este parte indispensabilă, iar în acest sens legiuitorul deja i-a venit în întâmpinare inculpatului în ceea ce privește sancțiunea ce i s-ar cuveni, iar instanța, în conformitate cu poziția sa, deja adoptată, îl favorizează din nou, diminuând acel punct de reper cu 2 luni - situație pe care o calific incorectă și neechitabilă în raport cu poziția succesului părții vătămate. În continuare: căința sinceră. Asemenea circumstanță atenuantă nu este prevăzută ca una exhaustivă la prevederile art.76 Cod penal, acesta poate fi doar apreciată de către instanță prin prisma alin.2 al acestei prevederi legale. Însă, cum a fost aceasta în genere stabilită de către instanță, atunci când inculpatul doar în cadrul cercetărilor judecătorești și-a cerut cumva iertare față de mama victimei - situație care a fost scoasă în relevanță în cadrul cercetărilor judecătorești. Până atunci, însă, nici între ședințele judiciare, nici în ziua în care s-a pronunțat hotărârea instanței și nici după aceasta, o careva discuție nu a purtat cu persoana îndurerată, de unde s-ar fi putut să se concluzioneze existența unei asemenea căințe sincere, pe care doar instanța a observat-o! În pofida acestui fapt instanța din nou diminuează sancțiunea cu 2 luni.

În aceeași ordine de idei: compensarea prejudiciului material nu a fost recuperat integral, ceea ce reiese chiar din decizia primei instanțe, precum nici prejudiciul moral. Altfel spus, circumstanța atenuantă, prevăzută la art.76 alin.1 lit.e) Cod penal lipsește, însă sancțiunea la fel se diminuează cu 2 luni. Astfel, pe de o parte, instanța constată că (pct.9 al descriativului hotărârii) „... Balan Alexandr a comis prezenta infracțiune în stare de ebrietate, cu cauzarea de daune, punând în pericol nu numai viața sa ci și

a altor persoane. Statistica ultimilor ani privind dinamica infracțiunilor relevă că, categoria dată de infracțiuni în temeiul căreia este învinuit Balan Alexandr, este în creștere. Neexecutarea reală a pedepsei închisorii de către persoanele care încalcă regulile circulației rutiere ar genera noi încălcări a acestora pe motivul că, societatea conștientizează că pentru asemenea infracțiuni, pedeapsa nu va fi una reală. În cazul din speță, alternativa de detenție prevăzută la art.90 Cod penal este inaplicabilă întrucât, ea își găsește aplicabilitate doar în situația în care instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, pe când în prezenta cauză anume circumstanțele date confirmă că inculpatul Balan Alexandr urmează să execute pedeapsa stabilită. Pe de altă parte, însă, la pct.10 al descrierii aceleiași hotărâri, găsește oportunitate aplicarea prevederilor articolului 90/1 Cod penal.

În concluzie, instanța a ajuns la concluzii contradictorii, pentru că, pe de o parte, consideră că, în cazul dat, nu este aplicabilă suspendarea condiționată a executării pedepsei, iar pe de altă parte, posibilă a fi aplicată suspendarea condiționată a acesteia, în anumite condiții.

Revenind la acțiunea civilă înaintată în cadrul cercetărilor judecătorești, instanța, în justificarea deciziei sale, a făcut trimitere la prevederile art.2031 alin.(1) lit.a) Cod civil, precum și la prevederile art.79 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform cărora drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanelor care nu au capacitate deplină de exercițiu și ale celor în privința cărora au fost instituite măsuri de ocrotire sînt apărute în instanță, în cazurile și condițiile prevăzute la art.58 și 581, de către părinți, înfietori, tutori sau curatori, de alte persoane cărora acest drept le este acordat prin lege.

În context, instanța a menționat că Gasanov Zinovia nu este reprezentant legal al minorului XXXXX, în beneficiul căruia, pentru întreținerea acestuia până la vârsta majoratului -a pretins suma de 100.00 lei cu titlu de încasare a pensiei de întreținere a copilului minor în legătură cu pierderea întreținătorului. Drept argument împotriva acestei concluzii a instanței, pot menționa că, în conformitate cu prevederile art.81 Cod de procedură penală, în procesul penal, succesori al părții vătămate sau al părții civile este recunoscută una din rudele ei apropiate care a manifestat dorința să exercite drepturile și obligațiile părții vătămate decedate sau care, în urma infracțiunii, a pierdut capacitatea de a-și exprima conștient voința, iar art.81 Cod de procedură penală este text de lege. În subsidiar, conform prevederilor pct.27 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție „privind sentința judecătorească”, în cazul cînd acțiunea civilă este admisă integral sau parțial, în dispozitivul sentinței se indică termenul de executare benevolă. Aceasta rezultă din cerințele alin.(7) art.241 Cod de procedură civilă, potrivit căruia, în cazul în care instanța judecătorească stabilește modul și termenul de executare a hotărîrii, dispune executarea ei imediată sau ia măsuri pentru asigurarea executării, în dispozitiv se face o mențiune în acest sens - aspect care a fost la fel neglijat de către instanța de judecată.

Reieșind din argumentele expuse, a concluzionat că prima instanță neobiectiv și părtinitor a apreciat totalitatea circumstanțelor cauzei, oportunitate fiind reexaminarea cauzei în ordinea stabilită pentru prima instanță.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iulie 2020, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Andrian Fetcu în numele succesorului părții vătămate, cu menținerea sentinței fără modificări.

S-a dispus arestarea inculpatului Balan Alexandr imediat din sala de judecată.

Termenul executării pedepsei urmînd a fi calculat din 30 iulie 2020, cu includerea în termenul de pedeapsă perioada reținerii de la 02.11.2019 până la 04.11.2019.

Executarea pedepsei sub formă de închisoare s-a dispus în penitenciar de tip deschis.

5. Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iulie 2020, a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Fetcu Andrian în numele succesorului părții vătămate Gasanova Zinovia, prin care a solicitat casarea totală a deciziei, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, prin care a i se aplica inculpatului Balan Alexandr a sancțiune penală fără suspendarea condiționată a executării pedepsei, precum și de a admite integral acțiunea civilă înaintată.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 13 aprilie 2021, a fost admis recursul ordinar declarat, casată parțial decizia în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, cu dispunerea rejudecării cauzei, în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 mai 2022, s-a admis apelul declarat de către avocatul Fetcu Andrian în numele succesorului părții vătămate Gasanov Zinovia, s-a casat parțial sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Balan Alexandr a fost considerat condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal, cu numirea pedepsei sub formă de 3 (trei) ani 6 (șase) luni închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Inculpatul Balan Alexandr urmînd a fi luat sub arest din sala ședinței de judecată.

Calcularea termenului de pedeapsă pentru Balan Alexandr din data de 18.05.2022, cu includerea termenului de deținere în stare de arest de la 02.11.2019 până la 04.11.2019 și de la 30.07.2020 până la 23.06.2021.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Gasanova Zinovia în latura încasării prejudiciului moral și s-a încasat de la inculpatul Balan Alexandr în folosul succesorului părții vătămate Gasanova Zinovia suma de 100 000 (una sută mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Gasanova Zinovia în latura încasării pensiei de întreținere a copilului minor Gasanov Justin, născut la 16.10.2004, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

În rest, s-au menținut dispozițiile primei instanțe.

7.1 În motivarea soluției, instanța de apel a statuat că, prima instanță la stabilirea pedepsei în privința inculpatului Balan Alexandr nu a acordat deplină eficiență principiilor generale de aplicare a pedepsei consfințite în art.61 alin.(2) Cod

penal, precum și nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, cu o motivare eronată și fără a ține cont de pericolul social sporit al infracțiunii comise de inculpat prevăzute de art. 264 alin.(4) Cod penal, precum și de consecințele produse în rezultatul infracțiunii, și anume decesul unei persoane, a numit greșit pedeapsă sub formă de închisoare cu aplicarea prevederilor art.90/1 Cod penal, care este o pedeapsă prea blândă în circumstanțele stabilite pe caz.

Astfel, prima instanță la adoptarea soluției pe caz a reținut, că vinovăția inculpatului Balan Alexandr în săvârșirea infracțiunii incriminate este dovedită pe deplin, fiind calificată just în baza art.264 alin.(4) Cod penal, conform semnelor calificative - încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana, care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, săvârșită în stare de ebrietate. Infracțiunea prevăzută de art.264 alin.(4) Cod penal, la data comiterii, se pedepsea cu închisoare de la 4 la 8 ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. Dat fiind faptul că, cauza a fost examinată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364/1 alin.(8) din Codul penal, plafonul maxim al pedepsei cu închisoare se reduce de drept pentru inculpatul Balan Alexandr cu 1/3, adică până la 5 ani și 4 luni, iar cel minim până la 2 ani 8 luni.

La stabilirea pedepsei inculpatului Balan Alexandr, prima instanță conducându-se de prevederile art.61 și 75 Cod penal, a indicat următoarele împrejurări: inculpatul Balan Alexandr anterior nu a fost condamnat (f.d.77), nu se află la evidenta medicului narcolog și psihiatru (f.d.75-76), are la întreținere doi copii minori, soția este însărcinată, a reparat prejudiciul material cauzat indicat în acțiunea civilă și a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, ceea ce a simplificat evident judecarea cauzei. Circumstanțe atenuante: potrivit rechizitoriului a fost recunoscută – recunoașterea vinei (f.d.129). Suplimentar instanța a reținut ca circumstanțe atenuante compensarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, solicitat la fază de urmărire penală și căința sinceră a inculpatului. Circumstanțe agravante potrivit rechizitoriului nu au fost stabilite (f.d.129).

După cum rezultă din materialele cauzei, deși inculpatul Balan Alexandr nu are antecedente penale și a recunoscut vinovăția sa, are trei copii minori: XXXXX, XXXX și XXXXX, totodată potrivit cazierului contravențional, ultimul anterior a fost sancționat pentru conducerea mijlocului de transport fără permis, în cazul dat a comis infracțiune din domeniul încălcării regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, clasificată ca infracțiune gravă, prevăzută de art.264 alin.(4) Cod penal, conform semnelor calificative - încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana, care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, săvârșită în stare de ebrietate, care prevede pedeapsa sub formă de închisoare de la 4 la 8 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

După cum rezultă din actele cauzei, conform raportului de expertiză judiciară nr.XXXX din 04.11.2019 se constată că: Decesul cet.Gasanov Ruslan a.n.XX a survenit

în rezultatul traumatismului asociat-traumatismului cranio-cerebral deschis cu fractura osului occipital cu contuzie cerebrală, hemoragie subarahnoidiană difuză, traumă contuză a hemitoracelui drept cu multiple fracturi costale, fractura brațului drept și femurului drept cu deplasarea fragmentelor, la ce indică datele necropsiei cadavrului. Aceste leziuni corporale au putut fi cauzate prin acțiunea traumatică a unui corp (-uri) dur contondent (-e) sau prin lovire de acesta, posibil la timpul și în circumstanțele indicate și asociat se califică la vătămări corporale grave periculoase pentru viață. Dintre leziunile corporale depistate și cauza decesului se prevede legătură cauzală directă. Potrivit raportului de expertiză judiciară Nr.XXXX din 12.11.2019, se indică, că în proba de sânge prezentată pe numele cet.Balan Alexandr s-a depistat alcool etilic în cantitate de 1,81 %, echivalent a 1,81 g/l /f.d.40-41 volumul 1/.

În cazul dat, ținând cont de circumstanțele stabilite pe caz, de urmările produse în urma infracțiunii comise în stare de ebrietate, și anume decesul unei persoane, de poziția succesului victimei, instanța de apel a considerat că scopul pedepsei penale poate fi atins doar prin numirea față de inculpat a pedepsei sub formă de închisoare, cu respectarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod penal privind reducerea cu o treime a limitelor pedepsei închisorii, și anume de 3 (trei) ani 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. În sensul dat, în latura dată sentința primei instanțe se casează, cu adoptarea unei hotărâri noi, în aspectul nominalizat, cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare inculpatului, cu respectarea prevederilor 364¹ alin.8 Cod de procedură penală, numindu-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, stabilindu-i astfel inculpatului o pedeapsă echitabilă faptelor infracționale săvârșite, pedeapsa aplicată fiind în corespundere cu împrejurările cauzei, normele legale și instanța consideră că va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

Totodată, la soluționarea apelului declarat de către avocatul Fetcu Andrian în interesele succesului părții vătămate Gasanova Zinovia, Colegiul penal a constatat că potrivit materialelor cauzei penale, acțiunii civile și procesului-verbal al ședinței judiciare, că succesul părții vătămate Gasanova Zinovia a solicitat în cadrul judecării cauzei, în afară de prejudicial material, încasarea prejudiciului moral cauzat în urma acțiunilor comise de inculpat în sumă de 200000 lei.

În sensul invocat, instanța de apel a considerat eronată și superficială soluția primei instanțe privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 50000 lei în folosul succesului părții vătămate Gasanova Zinovia, prima instanță fără motivare a micșorat suma solicitată de succesul părții vătămate cu titlu de prejudiciu moral, în motivarea soluției indicând că suma de 50000 lei este o sumă care în accepțiunea instanței este capabilă de a oferi o satisfacție echitabilă părții civile. Astfel, din actele cauzei se constată cert, că Gasanov Ruslan este fiul lui Gasanova Zinovia, fapt confirmat prin extrasul din Registrul de Stat al Populației, anexat la materialele cauzei penale f.d.63 volumul 1. Totodată, Gasanova Zinovia este încadrată în gradul trei de dizabilitate, fapt adevărit prin certificatul Seria EM nr.XXXX, fără termen (f.d.64

volumul 1). La fel, de către Gasanova Zinovia în cadrul urmăririi penale a fost depusă cerere, prin care s-a solicitat încasarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune în mărime de 35000 lei și a prejudiciului moral în mărime de 100000 lei (f.d.69 volumul 1). În baza ordonanței organului de urmărire penală din 11.11.2019, Gasanova Zinovia a fost recunoscută în calitate de parte civilă, ținând cont că prin infracțiune a suferit un prejudiciu material și moral (f.d.70 volumul 1). Pe parcursul examinării cauzei în prima instanță, Gasanova Zinovia a solicitat 100000 lei - pensie de întreținere a nepotului XXXX, născut la XXXX, în legătură cu decesul tatălui său și încasarea prejudiciului moral în sumă de 200000 lei. În aspectul dat, acțiunea civilă înaintată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspunderea delictuală a persoanei responsabile potrivit legii civile, pentru prejudiciul produs prin săvârșirea faptei care face obiectul acțiunii penale. Prejudiciul solicitat de partea civilă prin intermediul acțiunii avansate în fața instanței împotriva inculpatului, trebuie să reprezinte o consecință directă a infracțiunii deduse judecătii, atât în cazul pretinderii recuperării prejudiciului material, cât și celui moral. Angajarea răspunderii civile delictuale pentru prejudiciile cauzate prin fapta proprie presupune existența cumulată a celor patru condiții sau elemente constitutive, respectiv: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, vinovăția autorului faptei ilicite și prejudiciabile. Răspunderea civilă delictuală sau reparatorie are ca primă finalitate repararea prejudiciului cauzat, iar prejudiciul reprezintă condiția, cât și măsura răspunderii reparatorii, întrucât aceasta se angajează numai în limita prejudiciului injust cauzat.

Instanța de apel în aspectul dat a ținut să indice, că concluzia primei instanțe privind recuperarea prejudiciului moral succesorului victimei în mărime de 50000 lei este una nemotivată și nu poate fi acceptată, or pierderea fiului este de neînălțurat și compensarea oferită în cazul dat nu aduce satisfacerea efectivă pentru succesorul victimei.

Instanța de apel a operat cu prevederile art.1998 alin.(1) Cod Civil, în vigoare la momentul producerii accidentului rutier soldat cu daune, care reglementează, că cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Totodată, în temeiul art.2036 alin.(1) Cod Civil se reglementează, că în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Dispoziția art.2036 alin.(2) Cod Civil prevede la fel expres, că prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. Conform art.2037 Cod Civil se indică următoarele: (1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. (2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a

fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. (3) La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Colegiul operează și cu prevederile art.219 alin.(1) Cod de procedură penală, care indică, că acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia. În conformitate cu art.219 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale. Conform art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, se reglementează, că la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc. La adoptarea soluției, instanța s-a condus și de prevederile art.387 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit căruia se reglementează, că o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Instanța de apel a indicat că, pentru ca evaluarea daunei să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei, în cazul infracțiunilor contra persoanei, este necesar să fie luate în considerare suferințele fizice și morale susceptibile de a fi despăgubite în mod rezonabil, care au fost cauzate prin fapta săvârșită de inculpat, precum și să se țină cont și de toate consecințele acestora, așa cum rezultă din probe administrate în cauză, iar mărimea compensației pentru prejudiciul moral urmează a fi echitabilă și proporțională suferințelor cauzate succesivului părții vătămate.

Ce ține de pretențiile privind recuperarea prejudiciului moral, instanța de apel a remarcat că prejudiciile nepatrimoniale, denumite și daune morale, constituie acele consecințe dăunătoare care nu pot fi evaluate în bani, deci cu conținut neeconomic și care rezulta din atingerile și încălcările drepturilor personale nepatrimoniale. Cuantificarea prejudiciului moral nu este supusa unor criterii legale de determinare, daunele morale se stabilesc prin apreciere, ca urmare a aplicării criteriilor referitoare la consecințele negative suferite de cei în cauză, în plan fizic, psihic și afectiv, importanța valorilor lezate, măsura în care acestea au fost lezate, intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării, etc.

Instanța de apel a considerat că în cazul dat urmează a fi acordată deplină eficiență și dispozițiilor art.2 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale – și 14 anume dreptul la viață, care este garantat oricărei persoane prin dispozițiile menționate și, în mod incontestabil, apare

ca esențial în sistemul drepturilor fundamentale, întrucât, fără consacarea și protejarea efectivă a acestui drept, protecția celorlalte drepturi ar rămâne fără obiect.

Gasanova Zinovia în cadrul judecării cauzei a invocat cauzarea suferințelor psihice suportate în legătură cu decesul fiului Gasanov Ruslan în sumă de 200000 lei ca prejudiciu moral cauzat prin infracțiune.

Raportând cele enunțate la caz, se reține că în rezultatul acțiunilor ilicite ale inculpatului, succesorul Gasanova Zinovia a suportat și suportă dureri psihice în urma decesului fiului Gasanov Ruslan, decedat în urma faptelor constatate în acțiunile inculpatului produse la 02.11.2019, prejudiciul moral nefiind recuperat de inculpat.

Instanța de apel a conchis că prejudiciul moral este evident și necesită recuperare, reieșind din circumstanțele cauzei și din acele suferințe psihice care au fost cauzate succesorului victimei în urma decesului fiului produse prin acțiunile inculpatului, de care acesta este responsabil, suferințe care nici nu se supun aprecierii, ținând cont de gradul de vinovăție al inculpatului, de starea lui financiară.

Instanța de apel a considerat totodată că cuantumul prejudiciului moral solicitat de partea vătămată este unul exagerat, or, pornind de la art. 41 CEDO că cererea cu privire la încasarea prejudiciului moral nu trebuie să fie exorbitantă și să nu tindă la o îmbogățire fără temeii, astfel cerința privind încasarea sumei anume solicitate nu poate fi admisă, cu atât mai mult că condamnarea inculpatului aduce în sine o satisfacție pentru succesorul victimei. Având în vedere circumstanțele descrise, instanța de apel a ținut cont și de starea materială a inculpatului, care nu este angajat în câmpul muncii și are la întreținere trei copii minori, precum și de faptul că consecințele grave produse sunt din imprudența persoanei vinovate, astfel, ținând de constatarea responsabilității inculpatului consideră posibilă diminuarea sumei prejudiciului moral solicitat. Criteriul general invocat de CEDO, în vederea determinării cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul moral și material cauzat, constă în aceea că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora. În situația daunelor morale, datorită naturii lor nepatrimoniale, o evaluare exactă a acestora în bani nu este posibilă, întinderea despăgubirilor stabilindu-se prin apreciere raportată la elementele de fapt. CEDO, atunci când acordă despăgubiri morale, nu operează cu criterii de evaluare prestabilite, ci judecă în echitate.

În sensul dat, instanța de apel a considerat că prejudiciul moral cauzat succesorului victimei Gasanova Zinovia prin decesul fiului său este evident și care necesită recuperare și inculpatul urmează să compenseze prejudiciul moral cauzat succesorului, însă suma solicitată este o sumă exagerată și încalcă principiul general al echității, care ar constitui un venit nejustificat, iar suma de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral din partea inculpatului este în raport cu suferințele suportate de succesorul victimei și va aduce satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat, în legătură cu ce pretențiile succesorului victimei în latura dată se admit în măsura indicată, cu casarea parțială a sentinței în latura civilă, cu adoptarea unei soluții noi, în aspectul nominalizat.

În viziunea instanței de apel, repararea prejudiciului moral prin acordarea sumelor bănești stabilite se apreciază ca fiind în deplină concordanță cu principiul răspunderii civile delictuale care impune reparația integrală, reală și efectivă a daunelor morale cu luarea în considerare a urmărilor faptei, având în vedere și exigențele art.3 din Protocolul nr.7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertarilor Fundamentale. Succesorul victimei Gasanova Zinovia ca urmare a acțiunilor infracționale ale inculpatului a fost nevoită să se adreseze privind apărarea drepturilor sale și atragerea la răspundere a inculpatului organului de urmărire penală, în procuratură, în instanța de judecată, nefiind recuperat nici în prezent prejudiciul moral cauzat în urma acțiunilor ilegale ale inculpatului măcar parțial, astfel instanța de apel a considerat că succesorului victimei i-a fost adusă daună morală, deoarece însuși faptul de a fi prejudiciat implică o suferință psihică, ce presupune necesitatea unei compensații.

Instanța de apel a stabilit și faptul că după comiterea faptei inculpatul a adus partial compensare în latura materială succesorului victimei. În atare situație stabilită, inculpatul urmează să compenseze prejudiciul moral cauzat succesorului victimei anume în suma de 100000 lei, sumă care va fi în raport cu suferințele suportate de Gasanova Zinovia și va aduce satisfacție pentru prejudiciul moral cauzat.

În acest sens instanța de apel a reținut practica judiciară, potrivit căreia s-a stabilit că, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să se ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi: importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor (viața, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea locuinței, secretul personal și familial, onoarea, demnitatea și reputația profesională etc.); nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, pricinuirea vătămării corporale, decesul persoanelor apropiate (rudelor), pierderea sau limitarea capacității de muncă etc.); felul vinovăției (intenția, imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei. Instanțele judecătorești, la determinarea mărimii prejudiciului moral în echivalent bănesc, sânt în drept să ia în considerație și alte circumstanțe probatoare prin actele pricinii, în particular, situația familială și materială a persoanei care poartă răspundere pentru cauzarea prejudiciului moral părții vătămate.

În aspectul dat, reieșind din circumstanțele cauzei stabilite și ținând cont de prevederile legale, instanța de apel a considerat necesar de a admite partial cerințele succesorului părții vătămate Gasanova Zinovia privind încasarea prejudiciului moral parțial, și anume încasarea de la inculpat în beneficiului acesteia prejudiciul moral în sumă de 100000 lei.

În urma acțiunilor infracționale ale inculpatului Balan Alexandr privind încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana, care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, săvârșită în stare de ebrietate, astfel prin acțiunile inculpatului, victimei i-au fost cauzate din imprudență vătămări corporale

grave periculoase pentru viață, în urma cărora a survenit decesul victimei Gasanov Ruslan, în același timp succesorului părții vătămate i-a fost cauzat prejudiciu moral, manifestat prin suferințe psihice pe care le-a suportat, în urma decesului fiului, instanța de apel a considerat că suma de 100000 lei de la inculpat este suficientă pentru recuperarea prejudiciului moral adus.

În sensul dat, instanța de apel a considerat că prejudiciul moral este evident și care necesită recuperare de la inculpat, însă suma solicitată de succesorul părții vătămate de 200000 lei este o sumă exagerată și încalcă principiul general al echității, care ar constitui un venit nejustificat, iar suma de 100000 lei cu titlu de prejudiciu moral din partea inculpatului este în raport cu suferințele suportate de succesorul părții vătămate și va aduce satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat. În rest, pretențiile părții vătămate, care solicită încasarea sumei de 200000 lei ca prejudiciu moral, instanța de apel a conchis că nu pot fi reținute, suma cerută fiind excesivă prejudiciului suportat și nu poate fi admisă, astfel că pretențiile invocate și afirmațiile invocate în sensul dat se resping, mai ales că în aspectul invocat de succesorul părții vătămate pretențiile sunt nemotivate și nu sunt aduse dovezi privind solicitarea unei sume anume de 200000 lei ca prejudiciu moral, care este o sumă exagerat de mare.

La adoptarea soluției privind pretenția succesorului victimei privind încasarea pensiei pentru întreținerea nepotului Gasanov Jastin, născut la XXXXX, instanța de apel a operat cu prevederile art.2031 Cod Civil, privind răspunderea în caz de deces al persoanei vătămate, în vigoare la data comiterii faptei, care reglementează inclusiv următoarele: (1) În cazul decesului persoanei ca urmare a vătămării grave a integrității corporale sau a altei vătămări a sănătății, dreptul la despăgubire pentru pierderea întreținătorului îl au: a) persoanele inapte de muncă, care erau întreținute de defunct sau care, la data decesului acestuia, aveau dreptul la întreținere; b) copilul persoanei născut după decesul ei; c) unul dintre părinții, soțul sau un alt membru al familiei defunctului, indiferent dacă este apt pentru muncă sau nu, care nu lucrează și îngrijește de copiii, frații și surorile care erau întreținuți de defunct și care nu au împlinit vârsta de 14 ani sau care, deși au împlinit o astfel de vârstă, au nevoie de îngrijire din cauza sănătății, conform avizului organelor medicale abilitate; d) persoanele care erau întreținute de defunct și care au devenit inapte pentru muncă pe parcursul a 5 ani de la decesul lui. (2) Dreptul la despăgubire pentru pierderea întreținătorului se recunoaște: a) minorilor, pînă la împlinirea vârstei de 18 ani; b) elevilor și studenților care au împlinit 18 ani, pînă la finalizarea studiilor (cu excepția studiilor efectuate la secția fără frecvență) în instituții de învățămînt, dar cel mult pînă la împlinirea vârstei de 23 de ani; 16 c) femeilor care au împlinit vârsta de 55 de ani și bărbaților care au împlinit vârsta de 60 ani – pe viață; d) persoanelor cu dizabilități; e) unuia dintre părinți, soțului sau unui alt membru al familiei defunctului, ce îngrijește de copiii, frații și surorile care erau întreținuți de defunct, pînă la împlinirea vârstei de 14 ani sau pînă la îmbunătățirea stării sănătății, confirmată prin aviz de organele medicale abilitate. (3) La stabilirea despăgubirii se va ține seama de nevoile persoanei îndreptățite, precum și de veniturile pe care, în mod normal, defunctul le-ar fi avut pe perioada pentru care se acordă despăgubirea. Dispozițiile art.2028-2030 se aplică în mod corespunzător.

În aspectul invocat de succesorul vicitimei, privind încasarea pensiei de întreținere a nepotului Gasanov Jastin, născut la XXXXX în mărime de 100000 lei, după cum rezultă din materialele cauzei penale, succesorul părții vătămate nu a înaintat motivat în scris astfel de pretenție în cadrul urmăririi penale și nici în cadrul judecării cauzei penale în prima instanță, totodată în susținerea acestei solicitări careva înscrisuri în confirmarea pretențiilor sale, perioadei pentru care se solicită despăgubiri, a veniturilor persoanei decedate pentru calcularea, eventual, a volumul despăgubirilor, cât și a sumei solicitate, nu au fost prezentate. Astfel, deoarece se solicită încasarea pensiei de întreținere pentru pierderea întreținătorului în favoarea copilului minor Gasanov Jastin, tatăl căruia este Gasanov Ruslan, potrivit certificatului de naștere XXXXX, fără anexarea documentelor de natură să demonstreze temeiul invocat, instanța de apel a considerat că nu este posibilă stabilirea exactă a despăgubirilor cuvenite.

Instanța de apel a indicat și faptul, că chiar dacă Gasanova Zinovia a fost recunoscută pe caz în calitate de parte civilă, instanței de judecată nu au fost prezentate înscrisuri în confirmarea dreptului lui Gasanova Zinovia de reprezentare a intereselor lui Gasanov Jastin, potrivit legislației în vigoare. Mai mult, nu s-a stabilit nici aflarea minorului la întreținerea și educația anume a lui Gasanova Zinovia, or chiar din declarațiile succesorei vicitimei rezultă că copilul locuiește și la ea, și la altă bunică, în aspectul dat nefiind aduse careva înscrisuri, astfel că instanța de apel s-a aflat în imposibilitate să constate cert dreptul lui Gasanova Zinovia de a cere despăgubirile solicitate în folosul nepotului său. Conform art.387 alin.(1) Cod de procedură penală, se indică, că o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. Potrivit art.387 alin.(3) Cod de procedură penală, se reglementează, că în cazuri excepționale cînd, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amînată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

În aspectul celor menționate mai sus, instanța de apel a opinat că acțiunea civilă în latura încasării pensiei de întreținere a copilului minor urmează a fi admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

8. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Anton Vasile în numele inculpatului Balan Alexandr, prin care solicită casarea parțială a deciziei în latura pedepsei penale, cu emiterea unei noi hotărîri prin care față de inculpat să fie numită o pedeapsă mai blîndă prin prisma art.90¹ Cod penal.

8.1. În motivarea recursului avocatul invocă că, la individualizarea pedepsei inculpatului Balan Alexandr, instanța nu a ținut cont de circumstanțele reale de săvîrșire a infracțiunii și a celor personale ale inculpatului, care nu prezintă pericol social, cît și de unele circumstanțe în care s-au desfășurat evenimentele, ținînd cont de gradul de participație a inculpatului; de circumstanțele atenuante cum ar fi căința sinceră de cele întîmplate, recunoașterea integrală a vinovăției, vîrsta tînără și solicitarea examinării cauzei penale în baza art.364¹ Cod de procedură penală, avînd

la întreținere 3 copii minori și soția fiind însărcinată cu al patrulea, starea sănătății a inculpatului.

Indică că, chiar și jurisprudența CEDO, stipulează expres că „Soluția mai potrivită pentru problema supraaglomerării ar fi reducerea numărului de deținuți prin utilizarea mai frecventă a măsurilor punitive non-privative de libertate prin minimizarea recurgerii la detenția preventivă” amintind în acest scop Recomandările Comitetului de Miniștri nr.R(99)22 și nr.R(2006)13, care invită statele să încurajeze procurorii și judecătorii de a folosi cât mai mult posibil alternativele de detenție având scopul de a rezolva problema creșterii numărului deținuților în închisori.

Opinează că, ținând cont de analiza cumulativă a criteriilor de individualizare și coraborarea probelor care furnizează informațiile respective, precum și indicarea temeiurilor care fundamentează proporționalitatea între scopul reeducării infractorului, prin caracterul retributiv al pedepsei aplicate și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, precum și aplicând efectul circumstanțelor atenuante indicate de mai sus, consideră că față de inculpatul Balan Alexandr este posibilă aplicarea unei pedepse mai blânde prin prisma prevederilor art.90¹ Cod penal.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Reieșind din conținutul recursului declarat de către avocatul Anton Vasile în numele inculpatului Balan Alexandr, Colegiul penal atestă că acesta nu invocă nici un temei din cele 16 prevăzute la art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, însă din textul recursului reiese că acesta face referință la eroarea prescrisă la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, atunci când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurent nu s-a confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

În esență, recurentul contestă decizia în latura stabilirii pedepsei, menționând că instanța de apel i-a stabilit inculpatului o pedeapsă prea aspră.

În urma studiului lucrărilor dosarului, în opinia Colegiului, nu și-a găsit confirmarea temeiul pentru recurs invocat prin prisma pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel și-a motivat întemeiat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului și nu a admis careva erori, stabilind justificat excluderea dispoziției privind aplicarea prevederilor art. 90¹ Cod penal, în privința inculpatului Balan Alexandru.

Cu referire la criticele invocate de recurent, precum că a fost efectuată o individualizare injustă a pedepsei în privința inculpatului, instanța de recurs relevă că, în cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a quantumului pedepsei.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

În același rând, instanța de recurs menționează că, conform art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului Cod. Așadar, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Prin urmare, instanța de judecată trebuie să aleagă și să aplice acel tip, și acea mărime a pedepsei care vor fi cele mai eficiente pentru atingerea scopului legii penale. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată. Pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Totodată, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Așadar, Colegiul penal statuează că, instanța de apel conducându-se de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, art. 75 alin. (1) Cod penal, just și argumentat a casat parțial sentința primei instanțe, rejudecând cauza și adoptând o nouă soluție prin care Balan Alexandr s-a considerat condamnat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal, cu numirea pedepsei sub formă de 3 (trei) ani 6 (șase) luni închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, astfel excluzând dispozițiile art. 90¹ Cod penal.

Instanța de recurs respinge ca neîntemeiate argumentele recurentului precum că, pedeapsa stabilită inculpatului este prea aspră, din considerentul că aceasta este echitabilă și direct proporțională cu caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, și anume, la caz, trebuie avute în vedere că inculpatul a comis cu intenție o infracțiune care face parte din categoria celor grave.

De asemenea, Colegiul penal respinge și argumentul avocatului Anton Vasile precum că, corectarea și reeducarea inculpatului Balan Alexandr este posibilă cu aplicarea unei pedepsei mai blânde, or, instanța de apel și-a motivat corect concluzia de a exclude prevederile art. 90¹ Cod penal în privința inculpatului, ținând cont de faptul că ultimul anterior a fost sancționat pentru conducerea mijlocului de transport fără permis, iar potrivit raportului de expertiză judiciară XXXXX din 12.11.2019, în proba de sânge prezentată pe numele cet.Balan Alexandr s-a depistat alcool etilic în cantitate de 1, 81 %, echivalent a 1,81 g/l (f.d.40-41, vol.I), precum și de consecințele survenite în urma săvârșirii infracțiunii comise de către Balan Alexandr – decesul cet. Gasanov Ruslan.

Totodată, Colegiul penal atestă că, avocatul Anton Vasile solicită aplicarea în privința inculpatului Balan Alexandr a unei pedepse mai blânde, prin prisma prevederilor art. 90¹ Cod penal, însă, această solicitare nu poate fi admisă, deoarece sub aspectul individualizării pedepsei penale, soluția instanței de apel, este întemeiată și legală.

Astfel, Colegiul reține că, instanța de apel s-a expus motivat și detaliat asupra faptului aplicării unei pedepse sub formă de 3 ani 6 luni închisoare în privința inculpatului Balan Alexandr, fiind respectate limitele de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea incriminată art. 264 alin.(4) Cod penal, coroborate cu prevederile art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, pentru îndreptarea inculpatului fiind necesară executarea efectivă a pedepsei, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește și nu se va expune repetat asupra acesteia.

Colegiul penal menționează că, nu se constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea deciziei atacate sub aspectele invocate de către avocatul Anton Vasile, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată și motivată, măsura

de pedeapsă aplicându-se în conformitate cu prevederile legale, este echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea inculpatului și pericolul social al infracțiunii săvârșite.

Din considerentele expuse, instanța de recurs ordinar conchide că, temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Așadar, Colegiul penal statuează că, temeiul invocat de către avocatul Anton Vasile în numele inculpatului Balan Alexandr prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, nu s-a confirmat în cauza dată, iar decizia atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

10. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Anton Vasile în numele inculpatului Balan Alexandr, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 mai 2022, în cauza penală în privința lui *Balan Alexandr XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *03 februarie 2023*.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana